

Položaj v Italiji.

SENATOVE IZJAVE.

Rim, 23. junija. (Izv.) Komisija, ki ji je bil senat poveril nalogo, da sestavi odgovor na prestolni govor, je dovršila svoje delo ter so 21. t. m. v senatu razdelili besedilo odgovora. Odgovor uvodoma slavi armado in govori priznalo tudi o narodni milici, ki ima zaščitno pot resne, stanovne in nevpogljive discipline. Potem hvali mirovno zunanjo politiko vlade. Prehajajoč na notranjo politiko, naglašajo odgovor potrebo sloge in domovinske ljubezni ter nadaljuje:

»V tem času se je pripetil grozovit zločin, ki je kršil veličanstvo parlamenta v osebi enega njegovih članov. V žalosti in ogorčenju zahteva in pričakuje z nami vsa dežela eksemplarično pravico za njegovo čast. Ne bo mogoče obnoviti miru in vzdržati urejenega meščanskega življenja, ako ne bodo prenehali zločini hujšakojih strank. Da pa prenehajo, ne zadostuje groza, ki jo vzbujajo ter zdrava in krepka reakcija javnega mnenja, marveč je potrebna energična in stanovna akcija vlade proti nasiljem, pa naj prihajajo od katere koli strani.«

Govorec o potrebi unifikacije zakonov v starih in novih provincah, naglašajo odgovor, da to ne sme biti enostavna enoličnost, marveč se mora združitev izvršiti tako, da ne zapusti nobene sledi obžalovanja. Dalje se izjavlja odgovor za svobodo občin in drugih avtonomnih ustanov ter naglašajo potrebo redne parlamentarne kontrole nad državnimi dohodki in izdatki v zmislu zdravih ustavnih pravil. Redno zakonodajno delo, pravi senat, je sploh najtrdnější temelj za izvršitev vsakršnih reform. Italija potrebuje dela, sloge in svobode v redu in miru.

PARLAMENT SE ZOPET SKLIČE?

Rim, 23. junija. (Izv.) V političnih krogih se trajno vzdržuje mnenje, da je neobhodno potrebno, da se skliče zbornica poslancev na redno delo. Pod splošnim pritiskom je Mussolini, kakor se zagotavlja, pripravljen ugoditi tej zahtevi, da bo pa odločil o tem po sestanku večine.

Finzijevo vprašanje je doslej še odprto. Zbornični predsednik Rocco je imel o stvari pogovor s posl. Turatijem, da izve, ali bi bile manjšinske skupine pripravljene sodelovati v častnem odboru, ki naj bi preiskal Finzijevo stvar. Turatijev odgovor ni znan, na splošno pa je gotovo, da je opozicija sodelovanju nasprotna. Zato Rocco najbrže ne bo mogel sestaviti odbora.

DE BONO MORA ČEZ KROV.

Rim, 23. junija. (Izv.) Pod težo obtožb proti bivšemu generalnemu ravnatelju policije De Bonu in pod neizprosним pritiskom merodajnih krogov se je Mussolini vendarle odločil, da vrže De Bona, ki je bil drugače njegov najmilejši prijatelj, končnoveljavno čez krov. V kratkem je pričakovati ukaza, s katerim bo De Bono odstavljen z mesta generalnega poveljnika narodne milice. Minolo soboto zvečer je imel Mussolini pogovor s generalom Giardinom in De Bonom, na katerem je šlo za izpremembo v vrhovnem poveljstvu milice.

»Popolo« piše ob tej priliki, da je danes vsakomur jasno, da je general De Bono kot generalni ravnatelj policije držal roko Matteottijevim morilcem ter da je zlasti nedvomno vedel za odstranitev Matteottijevega mrtvega trupla. V podobnem smislu pišejo tudi vsa druga opozicijska glasila.

MATTEOTTIJEVO TRUPLO SEŽGALI?

Rim, 23. junija. (Izv.) Preiskave se nadaljujejo. Sumljiva je pripravljenost, s katero oblast reagira na vsako anonimno, še tako fantastično naznanilo, kje naj bi se nahajalo Matteottijevo truplo. Takoj odpošljejo na mesto komisijo s celim tropom orožnikov, da izvede preiskavo. Uspeh je seveda vedno negativen. V zadnjih dneh se vedno bolj vtrjuje mnenje, da so Matteottijevo truplo sežgali v enem izmed krematorijev, in sicer z vednostjo policije.

Doslej je več ali manj ugotovljeno to-le: Ko so umorili Matteottija, so Dumini in tovariši v prvi zmedbi vrgli mrtvo truplo v gozdu v Vico enostavno v kako zatišje in nato hiteli nazaj v Rim, kjer je Dumini o stvari takoj obvestil »Corriere Italiano«. Tu se je potem ob sodelovanju ali vsaj vednosti Rossija, De Bona, Marinellija in Filippellija skoval načrt, kako zakriti sled umora in skriti ali uničiti Matteottijevo mrtvo truplo. Tu bi bili dve možnosti: da vržejo truplo v jezero Vico ali pa da ga sežgo. Ker na jezeru ni bilo nobenega vozila, je gotovo, da trupla niso vrgli v jezero. Ostane tedaj le še druga hipoteza, da so ga sežgali. Pritej drugi ekspediciji Dumini menda ni hotel sodelo-

vati, češ da je že izvršil svoj del. Nato sta prevzela strahotno nalogo Albino Volpi in com. Galassi, tajnik in zaupnik Filippellija.

Glasom uradnih vesti Dumini še vedno odklanja vsako izpoved. Po splošnem prepričanju pa oblast že natančno ve za vse podrobnosti zločina, a to iz določenih namenov javnosti prikriva.

Hišne preiskave se nadaljujejo. V soboto so izvršili hišno preiskavo na domu velikega mojstra prostozidarske lože na trgu de Gesù — Palermija in njegovih treh sinov.

PROTEST KASACIJSKEGA SODIŠČA.

Rim, 23. junija. (Izv.) Načelniki vrhovnega kasacijskega dvora so sklenili protest proti brzjavki, ki so jo povodoma Matteottijevega umora poslale italijanskim delavskim organizacijam (Trade-Unions in laburistična stranka. Brzjavka je med drugim pozivljala italijansko delavstvo, naj se bori za svoboden sodni sistem.)

IZGREDI V LECCE.

Lecce, 23. junija. (Izv.) V petek je došlo tu do znatnih izgrediv. Zjutraj je hotel neki fašist nekemu delavcu iztrgati iz gumbnice rdeči nagel. Takoj je prišlo več drugih delavcev ter je moral fašist bežati. Začeli so se zbirati ljudje, ki so klicali Matteottija in socializem ter proti fašizmu. Posredovali so orožniki ter se je množica razšla. Popoldne so se pa začeli zbirati na trgu kmetje in zidarji in demonstrirali. Bilo je nad tisoč oseb. Ko je nastopilo orožništvo, se množica ni hotela pokoriti, nakar so karabinierji začeli biti po ljudeh s puškinimi kopiti. Ranili so mnogo oseb, med temi 8 težko. Zaprli so 43 oseb.

ZA MUSSOLINIJEVO ČAST.

Bologna, 23. jun. (Izv.) Danes se je vršil tukaj velik fašistovski shod, ki je izrekel Mussoliniju zaupanje. Tudi v drugih italijanskih mestih so se vršili shodi, kjer so izrekli zaupanje Mussoliniju.

ROSSI SE JE PRIJAVIL POLICIJI.

Rim, 23. jun. (Izv.) Bivši načelnik tiškovnega urada Rossi se je sam prijavil policiji.

Važen sestanek.

Francoski ministrski predsednik Herriot je preteklo soboto odpotoval preko Londona v Chequers, kjer je dva dni konferiral z angleškim premierom Mac Donaldom.

Taj konferenci se po pravici pripisuje najdalekosežnejši pomen z ozirom na ureditev vseh onih vprašanj, ki Evropo težijo. V Chequersu je v glavnem šlo za to, kako zadovoljiti opravilne zahteve in potrebe Francije, ki slejkoprej dolguje Ameriki in Angliji ogromne vsote, ne da bi bila od Nemčije dobila toliko vojne odškodnine, da popravi od vojne prizadeto škodo. To je takorekoč osnovni problem Francije.

Kakor znano, želi Anglija, da Francija in Belgija zapustila Poruhrje, tako da bi se vzpostavila gospodarska, finančna in prometna enota Nemčije, kakor je predpostavila Dawesovo strokovnjaško poročilo. Kajti šele potem more Nemčija zadostiti svojim vojnoodškodninskim obveznostim, potekajočim iz verzajske pogodbe. Nasprotno pa so desničarski krogi v Franciji stali dosledno na stališču, da mora Francija imeti v rokah trdne teritorialne garancije za slučaj, da bi Nemčija kljub sprejetju Dawesovega poročila ne plačevala reparacijskih obrokov ali jih zamujala; vrh tega so zahtevali garancij za daljno bodočnost, da bi bila Francija varna pred revanšo od strani Nemčije.

Kakor se zdi, si je Herriot, preden ie odpotoval na Angleško, stališče desnice v toliko osvojil, da je sprejel zahtevo po nadaljni mednarodni vojaški kontroli nad Nemčijo, da bi se le-ta ne mogla tajno oboroževati. Francoski listi pa so tudi poročali, da bo Herriot sprožil druge garancijske zahteve kot predpogoji, da Francija Poruhrje izprazni.

Po končanih razgovorih v Chequersu so angleški listi priobčili komunikate, iz katerega bi se dalo sklepati, da je Herriot sprejel angleško stališče. Nemška vlada je namreč pokazala, da je trdno odločena sprejeti Dawesov načrt in izvesti po njem zahtevano finančnopolitično reformo rajha, ki bo omogočala točno in redno izplačevanje reparacij. Ali je francoska vlada pripravljena že samo v slučaju, da nemški parlament Dawesov načrt sprejme, Poruhrje izprazniti, se ne izve, se pa zdi verjetno. Tudi vprašanje garancij za daljno bodočnost se je po vsej priliki rešilo v smislu angleškega stališča. Herriot in Mac Donald sta namreč sklenila, da se septembra meseca skupno podasta na plenarno sejo Društva narodov, ki se bo najbrž pooblastilo, da vzame v roko vprašanje razorožitve in zavarovanja splošnega evropskega miru. Mac Donald je sploh mnenja, da se ne sme sklepati nobene alijanse, ki bi spominjale na preteklost, marveč se

mora Evropa na čisto novi podlagi urediti. Na vsak način se na sestanku premierov vseh zaveznških držav julija meseca Dawesovo poročilo definitivno redigira in sprejme, nakar bo stvar nemške vlade, da ta načrt en bloc sprejme. Herriot in Mac Donald pa sta sklenila trajno zvezo, da bosta vodila evropsko politiko v zajemno.

Tako moremo reči, da pomeni sestanek v Chequersu važno razdobje evropske povojne politike. Čba premiera sta se tudi posvetovala, kako zažeziti politično in socialno reakcijo v Evropi. Vsa evropska demokracija želi obema državnikoma uspeha, da se vendar enkrat premaga strašna povojna kriza sveta.

Politične vesti.

✚ Ljudski tabor na Limbarski gori. V nedeljo, dne 22. junija, se je na Limbarski gori zbrala izredno velika množica, da manifestira za program SLS. Shod je ob 11 dopoldne otvoril G. Poznič in z navduševnim nagovorom pozdravil zbrano množico in vladnega zastopnika g. okrajnega glavarja dr. Ogrina iz Kamnika. Nato sta govorila poslanec Ivan Strein in urednik Smoderj, ki sta v ognjevitih in veskozi primernih besedah očrtala politični položaj in pozvala slovensko ljudstvo na vztrajnost in odločnost v svoji borbi. Velikansko oduševljenje med zborovalci je pričelo, da so njune besede dobile pravi odmev in da so vrste Slovenske ljudske stranke sklenjene v mogočno falango, ki se ji pridružuje vse, kar v Sloveniji pošteno misli. Zborovalci so govorom sledili z neprestanim odobravanjem in soglasno izrekli Jugoslovanskemu klubu zaupnico. Shod je bil zares pravi ljudski tabor in najslajnejša manifestacija SLS v zadnjem času.

✚ Shodi SLS. Na Uršnih selih, občina Toplice se je vršil v nedeljo, dne 22. junija klub slabemu vremenu zelo dobro obiskan shod. Na shodu je govoril posl. dr. Kulovec. Zborovalci so odobrili politiko Jugoslovanskega kluba. — Na Mirni se je vršil shod SLS v nedeljo dopoldne. Poročala sta poslanec Ivan Stanovnik in Miha Krek. — V Leskovcu pri Krškem je bil po rani maši sijajno obiskan shod SLS na prostem pred župno cerkvijo. Poročal je o političnem položaju in pripravah za občinske volitve dr. Ivan Stanovnik. Zaupnica Jug. klubu je bila soglasno sprejeta. — V Ihanu je bil shod SLS, na katerem je govoril o sedanjih političnih situaciji dr. Mohorič. — V Gorjah je poročal poslanec Kremžar o zadnjih političnih dogodkih. Po njegovem govoru se je vnela živahna debata, v kateri so nastopili domači govorniki in pojasnili občinske razmere. — Isti poslanec je prejšnji večer govoril na shodu v Trzinu. — V Srednji vasi je imel lepo uspel shod poslanec Gostinčar, ki je popoldne poročal tudi na Stari Fužini. — Vsi shodi SLS to nedeljo izveneli v resni volji ljudstva, da ne kloni, naj pride, kar hoče.

✚ Pašić bo zapustil državo? Belgrajska seveda nezaplenjena »Pravda« z dne 22. junija piše: »Tudi Milutin Dragović se je vrnil z Bleda. Poročal je Pašiću o položaju za volivni mandat, ki pa ni ugoden. Napadi na opozicijo so pokvarili vse račune in zaradi tega so začeli neki radikalni poslanci govoriti, da bo Pašić kralju predložil svojo demisijo in mu naznanil voj odhod v inozemstvo.«

Beleške.

Sodba slovenskega fašistovskega organa o fašizmu. »Slovenski narod«, ki z vso vneto zagovarja fašistovsko »nacionalno« misel in fašistovske metode v Jugoslaviji, opisuje v dopisu iz Trsta fašizem s temi besedami: »Pokazalo se je (v Italiji namreč), da fašizem ni izhajal iz notranje, idejne moči fašizma, temveč le iz zunanjih okoliščin, ki so pač imele videz revolucije duhov, v svojem bistvu pa niso bile nič drugega kot nasilno uveljavljanje po nadvladi in z njo zvezanimi moralnimi in materialnimi koristmi hlepeče, v svoji ogromni večini popolnoma nezrele, v svojih elementih le prepogostoma zelo temne, a zato tem ponosneje se na rešitev domovine na bojnem polju sklicujoče mase ljudi, ki jim je vojna pretrgala pot k resnemu življenjskemu poklicu, njen zmagoviti konec pa jim napolnil glave z megalomanijo vsemočnosti in drzno domnevo, da imajo oni in edino oni pravico do določevanja bodočih usode naroda.«... »Ko je fašizem dosegel svoj cilj, neomejeno oblast v državi in nad državo, ko bi moral pokazati ustvarjalno moč svoje ideje, ideje, ki naj bi prerodila in zedinila ves narod v celoto edinstvenega najvzvišenejšega mišljenja in stremljenja, pa se je pokazalo, da v fašizmu le ni te ustvarjalne sile, temveč da se vsepovsod, ne samo daleč tam spodaj, črna srajca rabi večinoma le za zakritje črne duševne golote, nego tudi visoko gori na najvišjih vodilih mestih sluzi propovedanje ideje le za zastiranje najsirovejšega koristolovskega materializma, ki se v dosegu svojih umazanij, koruptnih ciljev ne straši niti najgrozovitejših zločinov.«

nov.«... »Namesto zavesti, da je v državi zakon, ki ureja življenje v državi, in da je v državi vlada, ki smatra za svojo prvo dolžnost, da nepristransko in z vso primer-no strogostjo skrbi za to, da se zakon tudi spoštuje in izpolnjuje, se je v Italiji utrdila zavest, da je zakon stvar strankarske politike, da je v državi stranka, za katero zakon ne velja, da je pripadnik te stranke, vladajoče fašistovske stranke, nekazniv za svoja zločina, v prid svoje stranke ali njenih pristavev storjena dejanja. Ta zavest je razdelila prebivalstvo vse države na dve strani: na eni strani tabor pred zakonom neodgovornih fašistovskih nasilnikov, gospodarjev v državi, na drugi pa misera plebs sužnjev zakona in štev fašistovskega nasilja.« — Ali se »Slovenski narod« zaveda, kako se samega sebe strahovitobija?

Agitacija med uradničtvom. Od mnogo strani čujemo, da nekateri višji državni uradniki - demokrati, zlasti taki s pomankljivo strokovno izobrazbo, kar očitno po uradih agitirajo za pristop k Sokolu in Orjuni. Ako uradnik izjavi, da mu ne uga-jata telesni gardi Žerjava, ga označijo kot protidržaven element, komunist, anarhist ali klerikalca. — Demokrati in radikali so par let vlekli državne uradnike za nos in jim obljubljali pragmatiko po njihovi želji, višje prejemke in druge dobrote, ko je pa došla pragmatika, so jih večje število odpustili in vpokojili. Se one skromne prejemke, ki jih dobiva uradnik za naporno delo, naj razmetava za pretepaško Orjuno. Mi to agitacijo med uradničtvom prav vestno zasledujemo in ko bo prišel primeren čas, homo o tej stvari bolj določno in konkretno govorili.

Vneta agitatorica za Orjuno. Najvnetejša agitatorica za orjunaško društvo je gospa dr. Debeljakova. Sama in po zaupnicah-članicah Orjune kliče k sebi mlajše državne uradnike in uradnice ter jim na sestankih, vrščih se na njenem stanovanju ali pa po drugih krajih mesta, prigovarja, naj pristopajo k imenovanemu društvu. Zlasti vabi na take sestanke poštnice uradnice... Ker megleni in frazasti program Orjune ni za nikogar vabljev, deluje gospa Debeljakova deloma s sladkimi besedami, deloma pa z namigavanji, češ »potem ste pa proti državi, če nečete pristopiti« in tako pridobiva nadaljne članice-zrtve, ki bodo svoje težko prislužene prejemke (mesečno imajo po 600 do 800 Din plače) morale izdati za članarino, uniformo in druge izdatke orjunašice. Njena vnema za Orjuno je tako velika, da posreduje uradnicam, ki pristopajo vsled njenega pritiska, nakup blaga za uniforme na mesečne obroke po Din 300.— (kako velikodušno!) in tudi uniforme jim kroji sama. Plaćati in obleko sešiti si smejo nove članice same. In to v sedanjih draginjah, ko je državno uradništvo slabo plačano, zlasti uradnice, katerim še za nujnejše potrebščine primanjkuje gotovine. Gospa dr. Debeljakovi svetujemo, naj razvija svojo delavnost raje v karitativnih društvih. Tam bo našla hvaležnejše polje, več trajnega uspeha in tudi duševne zadovoljnosti. Z orjunsko agitacijo naj pa poštnim uradnicam prizanaša, ker te nimajo denarja za luksuz in za tako društvo, ki se od svojega početka nadalje izkazuje z zgoj nevitetskimi čini.

Proglas zemljoradnikov. Na vladni popis dogodkov, ki so se odigrali v Pašićevem kabinetu med tem in med zemljoradničkim poslanci, so odgovorili zemljoradniki s posebnim proglasom. Ta proglas so objavili zagrebški »Obzor« z dne 23. junija, zagrebški »Novosti« z dne 22. junija, da ne navajamo srbskih listov. — Ta lista imajo skoro vse večje kavarne v Sloveniji, kjer jih vsak lahko bere, ker nista zaplenjena.

Vsi lažejo! Nezaplenjena belgrajska »Pravda« z dne 21. junija piše o razgovoru med Pašićem in zemljoradničkim poslanci radi Pašićevega znanega govora v Bjelini sledeče: »Pred zemljoradničkim poslanci je Pašić z največjo nevoljo zanikal, da je kaj takega govoril v Bjelini, kakor piše časopisje. »Časopisi lažejo« — je dejal »Toda vaši listi so objavili govor, bodis stenografiran ali pa prej sestavljen« — sta rekla Moskovljevič in Dimitrijevič »Tudi ti listi lažejo« — je odgovarjal Pašić »A tudi »Samouprava« je objavila isti govor« — nakar je Pašić zaklical: »Tudi ti laže!« — Tako bere lahko vsak, kdor zna cirilico, v »Pravdi« z dne 21. junija, ki si dobi v vseh večjih kavarnah.

»Novinari Wilderu.« Pod tem naslovom piše nezaplenjena belgrajska »Pravda« dne 22. junija: »Uprava Jugoslovanskega Novinarskega Udruženja je odposlala včeraj dopoldne enega svojega člana k državnemu podtajniku ministrstva za notranje zadeve, da protestira proti aretaciji časnika g. Polića. G. Wilder je izjavil da je g. Polić zaprt na zahtevo državnega pravdnika in da je bil on o tem šele pozneje obveščen. Zastopnik Novinarskega Udruženja je opozoril g. Wilderja, da j on sam tudi časnika in da je njegova dolžnost, da prepreči aretacije časnika in za radi tiskovnih prestopkov od strani uprav-

nih oblasti in sicer za vsakega časnika, predno ne izreče svoje sodbe sodišče. — Novinarsko Udruženje se bo s tem slučajem že bavilo in to tem bolj, ker je gosp. Wilder na lanskem časnikarskem kongresu še prav posebno zahteval spoštovanje tiskovnega zakona od strani režima. — Tako piše »Pravda« dne 22. junija, ki jo vsak, kdor zna cirilico, lahko bere v vsaki večji ljubljanski kavarni.

Občinske volitve.

NA KRANJSKEM.

V naslednjem objavljamo izide občinskih volitev v 12 občinah, ki so se vršile nedeljo v kranjskem in kamniškem okraju. SLS je dobila absolutno večino v devetih občinah, JDS, ki si je upala po pravi imenoma nastopiti samo v Trzinu in Kamniku, pa je dobila absolutno večino samo v Kamniku. SLS ni samo izgubila nobene občine, pač pa je pridobila Radomlje, ki je demokraciji z naporom skrajnih sil niso mogli obdržati. Sploh so se podeželske občine dobro držale, nekatere kakor Križe pri Trzinu in Mengeš tako sijajno, da bo JDSarje še dolgo bolela glava. Slava zavednim volivcem!

Trzin. JDS 246 glasov (12), SLS 117 (5), socialisti 132 (6), gospodarsko-obrtna (SLS) 39 (2).

Šenčur pri Kranju. Spodnja (ščenčur-ska) lista SLS 79 glasov (5 odb.), zgornja (visoška) lista SLS 59 glasov (3 odb.), kmečki fantje (SLS) 44 glasov (2 odb.), komunisti 89 glasov (6 odb.), gospodarska lista 137 glasov (9 odb.).

Vesovo. SLS 4 odb., stara ljudska stranka 4 odb., gospodarska stranka 1 odbornika.

Križe pri Trzinu. Obrtniki SLS odb. delavska zveza (SLS) 5 odb., kmetje iz Križev SLS 3 odb., združeni župljani SLS 3 odb., skupaj SLS 273 glasov in 18 odbornikov, napredni blok 105 glasov in 7 odbornikov.

Stara Loka. SLS 413 glasov (18 odb.), Gospodarska stranka 182 glasov (7 odb.).

Sora (pri Medvodah). SLS 55 glasov (5 odb.), združeni nasprotniki 34 glasov (2 odbornika).

Selea. SLS 379 (18), Stranka kmetov, delavcev in obrtnikov 141 (7).

Kamnik. JDS 237 glasov (16 odb.), SLS 148 glasov (9 odb.), kamniška okoliška lista 27 glasov (2 odb.).

Mengeš. Napredno gospodarska 62 (4), Obrtno delavska 40 (2), SLS 98 (6), lista malih posestnikov in delavcev (SLS) 76 (5).

Vodice. Gospodarska lista (Sinkovturn) SLS 71 (5), Skupina malih posestnikov in delavcev (večina SLS) (5), Kmetijska delavska 46 (3), SLS 184 (12).

Radomlje. SLS 58 (4), JDS 47 (3).

Lahovec. Lista gospodarjev 3 odbornike, skupina malih kmetov 4 odbornike. Obe listi sta SLS.

NA ŠTAJERSKEM.

Pretekli petek in soboto so se vršile občinske volitve v sodnih okrajih Šmarje in Laško. V okraju Šmarje je SLS dosegla naravnost sijajno zmago. Na novo je pridobila občino trg Lemberg, Ponikvo ob j. ž. in Zibiko, kjer so imeli doslej nasprotniki absolutno večino. Od 15 občin v šmarjskem okraju ima SLS absolutno večino v 12 občinah. Slivnica pri Celju in Sv. Peter na Medvedovem selu sta še ostali v nasprotnih rokah. Pred tremi leti je imela SLS absolutno večino v devetih občinah. Mari-borski »Tabor« prinaša čisto napačne številke o izidu volitev. Gotovo bosta tudi »Jutro« in »Slovenski narod« prinesla tako poročilo, ker se nasprotniki boje na dan s pravimi številkami.

Okraj Šmarje.

Ponikva ob j. ž.: SLS 131 (16), SKS 69 (9), socialistična lista je bila razveljavljena radi pomanjkanja podpisov. (L. 1921: SLS 9 odb., SKS 8, socialisti 7.)

Sladka gora: SLS vseh 17 odbornikov na dveh svojih listah (zgornja in spodnja). — L. 1921: SLS 10 odb., SKS 6.

Šmarje (trg): SLS 23 (1), JDS 48 (4), gospodarska lista (trgovci itd.) 52 (4).

Šmarje okolica: SLS 212 (20), združena napredna lista 55 (5). — L. 1921: SLS 16 odb., SKS 6, JDS 1, g. Skala 1.

Trg Lemberg: SLS 4, združeni nasprotniki 3 odbornike. — L. 1921: samo združena lista SKS in JDS.

Žusem: SLS 121 (12), SKS in JDS 49 (5). — L. 1921: SLS 102 (9), SKS 87 (7).

Sv. Ema ob Sotli: Samo lista SLS.

Nezbiše: SLS vseh 7 odbornikov. — L. 1921 je bila vložena samo lista Radičevcev.

Roginska gorica: SLS vseh 9 odbornikov.

Slivnica pri Celju: SLS 51 (6), gospodarska kmetijska stranka 96 (11). — Leta 1921: SLS 81 (6), SKS 128 (10).

Sv. Štefan pri Žusnu: Samo lista SLS.

»Tabor« laže, da je to napredna lista. — L. 1921: SLS 84 (8), SKS 63 (8).

Tinsko: Samo lista SLS.

Sv. Vid pri Grobelnem: Samo lista SLS. L. 1921: Kompromisna lista, na kateri je bilo polovico naših, polovico nasprotnikov.

Zibika: SLS 37 (6), SKS 13 (3). — L. 1921: SLS 43 (7), SKS 54 (9).

Sv. Peter na Medvedovem selu: SLS 4 odbornike, JDS 2, SKS 3. — L. 1921: SLS 7 odbornikov, SKS 9 odbornikov.

Okraj Laško.

Trg Laško: SLS 39 (3), gospodarska stranka 47 (4), JDS 131 (10). — L. 1921: SLS 36 (4), JDS 111 (12).

Jurkloster: SLS 49 (7), Združeni nasprotniki (JDS, SKS, NSS, NRS in socialisti) 117 (18).

Sv. Krištof pri Laškem: SLS 500 (19), združeni nasprotniki 168 (6). — L. 1921: SLS 404 (20), nasprotniki 76 (4).

Marija Gradec: Vseh 25 odbornikov SLS.

Sv. Lenart nad Laškim: SLS 80 (5), SKS 55 (4). — L. 1921: SLS 75 (9), SKS 54 (7).

V ostalih občinah laškega okraja (Trbovlje, Dol pri Hrastniku, Loka pri Zidanem mostu) se volitve še niso vršile.

Zakaj smo bili v tretjič konfiscirani.

Pr VII 69/24.2.

RAZSODILO.

V imenu Njegovega Veličanstva Kralja! Deželno kot tiskovno sodišče v Ljubljani je po predlogu državnega pravdnictva razsodilo:

Vsebina tiskovine »Slovenec« št. 140 v Ljubljani z dne 21. junija 1924 utemeljuje v članku 1.) »Radikalno glasilo o položaju« od besed »Slučaj v Trbovljah« da besed »njenih organov«, od besed »Za krivce« do besed »še več«, in 2.) v članku »Radičev poročilo iz Moskve« od besed »Vaši hrvatski kmetje« do besed »jo strižajo« — hudodelstvo po § 65 a k. z. odnosno po § 87 a k. z. in pregrešek po § 92 s. k. z.

Po členu 15, 138 ustave potrjuje sodišče po varstvenem oblastvu prepoved razširjenja in prodajanja navedene tiskovine ter odreja, da se uničijo vsi izvodi tiskovine.

RAZLOGI.

Vsebina tiskovine v zgoraj navedenem članku utemeljuje v napominanem delnem obsegu članka objektivni učin navedenih kaznivih dejanj, ker se z isto ščuva čitatelje k mržnji do države kot celote, odnosno tudi k početju, ki gre za to, da se nasilno spremeni državna ustava.

Zategadelj je sodišče po členu ustave potrdilo izvršeno prepoved razširjenja in prodajanja po § 37 tisk. zak. odredilo uničenje tiskovine.

Deželno kot tiskovno sodišče v Ljubljani, dne 21. junija 1924.

Dr. Kaiser.

Dan treznosti.

V nedeljo se je vršila v Mestnem domu manifestacija za treznost, katere se je udeležilo veliko občinstva, med njimi zastopniki oblasti.

Zborovanje je otvoril šef zdravstvenega odseka za Slovenijo dr. Katičič, ki je navajal alkoholsko statistiko za Slovenijo. Samo v Ljubljano se je od januarja do maja t. l. uvozilo za 70 milijonov Din opojnih pijač.

Za njim je govoril vseučiliški profesor dr. Osvald, ki je izjavil, kako treba alkoholizem pobijati ne šele v njegovih pojavih, ampak v korenih. V zvezi z alkoholizmom so sirovoost in spolna razbrzdanost. Pobijanju pijanstva v našem narodu je treba posvetiti vse sile.

Predsednik »Saveza treznosti« dr. Vučkovič je nastopil za popolno prohibicijo. Po govoru gđne Alojzije Štebičeve, ki je pozivala na boj zoper alkoholizem zlasti žensktvo, je govoril še dr. Gosar, ki je zlasti opozarjal na novi zakon o taksah, ki bo, ako se uveljavi, jako škodljivo uplival, ker bo pospeševal alkoholizem.

Zborovanje je zaključil s svojim govorom duhovni svetnik Janez Kalan, ki je predlagal, da se proti uvedbi taksnega zakona odpošlje v Belgrad protestna resolucija. Pozival je na boj zoper pijančevanje vse oblasti, šolo, časopisje itd.

Manifestacija je jako lepo uspela.

Šolski vestnik.

Državna trgovska akademija v Ljubljani. Dne 16. in 17. junija t. l. se je vršil pod predsedstvom gospoda dvornega svetnika dr. Rudolfa Marna, načelnika tuk. oddelka ministrstva trgovine in industrije, prvi zaključni izpit. K izpitu se je prijavilo 23 kandidatov oz. kandidatini, od teh so dobili 4 odliko, 18 je bilo soglasno spoznane zrelih, 1 kandidat je bil reprobiran iz enega predmeta na dva meseca. Zaključni izpit so počastili s svojo navzočnostjo gospodje: Predsednik Zveze gremijev Ivan Jelačin ml., podpredsednik Trgovske in obrtne zbornice Ivan Ogrin, glavni tajnik Zveze industrijalcev inž. Šuklje, ravnatelj Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo Tosti, generalni direktor Kreditne banke Tykač. Kreditni zavod za trgovino in industrijo je naklonil 5 kandidatom, ki so položili zaključni izpit z najboljšim uspehom nagrade po 500 Din.

Na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani je vpisovanje v I. letnik v ponedeljek, dne 30. junija in dne 29. avgusta od 8. do 10. ure. Podrobnosti so razvidne iz oglasa v veži šolskega poslopja.

Uspehi zrelostnih izpitol na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani. Od 11. do 18. t. m. so se vršili na drž. moškem učiteljskem v Ljubljani pod predsedstvom ministrskega odposlanca g. Jos. Westra zrelostni izpiti. Izmed 37 kandidatov jih je dobilo odliko 5, zrelih je 16, ponavljalni izpit jih ima 14 (med temi 5 privatistov), 1 (privatist) je odstopil med izpitom, 1 je bil reprobiran. Zrelostni izpit so prestali (razprto tiskani z odliko): gg. Binder August, Bvjak Stanko, Bučar Stanko, Clemente Avgust, Dominko Stanko, Erker Walter, Gusinčar Feliks, Hrastnik Radoslav, Jankovič Janko, Jankovič Josip, Jenko Alojzij, Ostanek Franc, Prusnik Josip, Razinger Ladislav, Šilovinec Pavel, Šlibar Anton, Štefe Ivan, Strbenk Karel, Sicherl Janko, Trotošek Julij in Trdwy Maks.

Na I. mestni dekliški meščanski šoli pri Sv. Jakobu v Ljubljani bo vpisovanje bivših in na novo vstopivših učenk dne 29. in 30. junija od 8. do 12. ure dopoldan. V I. razred se prejemajo le učence, ki so dovršile V. razred osnovne šole z dobrim uspehom. — Ponavljalni izpiti bodo dne 28. in 29. avgusta, sprejemni izpiti za II., III. in IV. razred pa dne 26. in 27. avgusta.

Meščanska šola v Brežicah. Koncem šolskega leta se zahvaljuje ravnateljstvo vsem darovalcem, ki so mu z denarnimi prispevki omogočili nabavo učnih potrebščin za revne učence in jim na ta način olajšali šolanje na zavodu. Šola, za katere razvoj gre okrajnemu odboru (gerent g. Fr. Kene) in upravne-mu svetu (načelnik g. Vinko Hudelstil) največja zasluga, se bo s prihodnjim šolskim letom razširila v 4 razrednice, tako da bo vstopivšim učencem dana možnost popolnega izšolanja. — Vpisovanje za novo šolsko leto se bo vršilo za 1. razred dne 29. in 30. junija; istodobno se bodo polagali sprejemni izpiti za 1. razred. Ponavljalni izpiti in sprejemni izpiti za ostale razrede pa se bodo opravili v času od 25. do 31. avgusta. Šolsko leto 1924-25 se prične dne 1. septembra. Ta dan se bodo vpisovali tudi učenci v 2., 3. in 4. razred.

Občni zbor

Jugoslovanske obrtne zveze.

V nedeljo, 15. t. m. se je vršil občni zbor Jugoslovanske obrtne zveze v Rokodelskem domu. Zbrani so bili delegati vseh Obrtnih zvez v Sloveniji.

Občni zbor je otvoril g. Ivan Ogrin, ki je v lepem govoru podal smernice za delo v organizaciji Obrtne zveze: Danes mora biti tudi obrtnik organiziran, ako hoče doseči upoštevanje v javnem, političnem in zakonodajnem življenju. Klicar težen organiziranih obrtnikov je obrtniško glasilo. Da morejo organizacije uspevati, morajo imeti močno centralo.

Naša centralna pisarna ima tesen stik z vsemi organizacijami. Vedno gre vsem obrtnikom v vseh zadevah na roko in posreduje zanje pri raznih oblastvih in trgovski zbornici. Vendar pa pisarna sedanjim potrebam že več ne zadostuje in bo treba misliti na povečanje osebja.

Naša Obrtna zveza mora iskati zvez z drugimi sorodnimi organizacijami v državi. V Jugoslaviji je 50.000 obrtnikov. Spoznavati moramo njih način organiziranja. Vse te organizacije se morajo med seboj sporazumeti, da se ne bodo njihne zadeve reševale brez njihovega sodelovanja. Obrtna zveza je bila zastopana na več obrtnih zborovanjih. Tako na Sušaku, kjer je zborovala hrvatska Obrtna zveza, ki šteje preko 7000 članov, in je najmočnejša v državi.

Predsednik Obrtne zveze se je udeležil tudi obrtniških zborovanj v Zagrebu. Stopil je v stik z obrtniki in trgovci. Dalje je bil na dveh kongresih v Belgradu in Skoplju. Kakor pri nas, imajo tudi v drugih pokrajinah naše države z organizacijami težave.

Sedaj se izdeluje obrtni red, ki je dalekosežnega pomena za vse obrtnike. Raztegniti hočejo srbski obrtni red na vso državo. Treba je dalje, da obrtniki snujemo zadrugo, ka naj dobivajo kredit od posojilnic in od cenejših kreditnih zavodov. Na Hrvatskem imajo lepe Gospodarske zadruge, ki dobro uspevajo. Hrvatli, kakor Srbi imajo mnogo obrtniških glasil.

Na koncu svojega govora poziva g. Ivan Ogrin, da se vsi zanimajo za obrtniški pokret po sosednih deželah, da na ta način okrepe svojega. Nato se je razvila debata o raznih obrtnih zadrugah, o obrtnih zadevah, o zavarovanju delavcev, o vplačevanju zavarovalnin, o snovanju lastnih denarnih zalog in podobno. — Nato so poročali odborniki, kakor je vsem podelil absolutorij. Sprejet je bil proračun za prihodnje leto, nato so se vršile volitve. — Odbor so radi možnosti večje delavnosti zmanjšali na 7 članov, obenem pa poleg njega postavili nov širši odbor, ki sestoji iz 7 članov ožjega odbora in iz delegatov posameznih članic Obrtne zveze. Za predsednika je bil izvoljen g. Ivan Ogrin. Odborniki gg.: Gašek, Krek, Srebot, Molka, ing. Ser-nec in Zavodnik. — Nato so se malo porazgovorili o bodočem delu. Končno so srečeli

resolucije, ki vsebujejo želje in zahteve slovenskih obrtnikov. Občni zbor je bil ob 5 zaključen.

Dnevne novice.

— Pogreb dekana Jožefa Lavriča se zaradi prevoznih zamud ni izvršil včeraj, kot je bilo naznanjeno; bo pa v sredo ob 10.30.

— Sedemdesetletnico rojstva praznuje d. nes Ivan Vrhovnik, trnovski mestni župnik v pokoju. Rojen je bil 24. junija 1854 v Ljubljani, v mašnika je bil posvečen 27. julija 1877. Najdalje je služboval v Ljubljani v Trnovem (24 let). Za njegovega župnikovanja je bila trnovska cerkev vsa prenovljena. Po potresu porušeni stolpi so bili deloma na novo pozidani, cerkev poslikana — lepe so zlasti Strnenove freske v presbiteriju — vpeljana je bila električna razsvetljava, preslikani so bili vsi altariji. Tudi župnišče je dobilo svojo sedanjo notranjščino. K vsem tem velikim stroškom je prispeval po osebnem posredovanju župnika izredno veliko patron trnovske mestne župnije — mesni svet ljubljanski. Razen tega je Vrhovnik-jubilat postrtovalno deloval pri Ciril in Metodovi družbi v narodno-obrambne namene. Kot temeljit podoben zgo-dovinar je pa itak znan po svojih spisih, ki jih je priobčeval v raznih znanstvenih revijah. Sedaj je že skoro dovršil svoje največje zgo-dovinsko delo: Zgodovino trnovske župnije. To delo je spisano po prvih virih — aktih in zapiskih, ki jih je dolga leta iskal in zbiral po ljubljanskih arhivih. Ne bo zanimivo samo za Trnovo, marveč za Ljubljano in za vso Slovenijo. — Politični prijatelj jubilanta so mu priredili snoči podoknico z godbo in petjem, ki se je je vdeležila velika množica ljudi. Pri tej priliki je slavjenec zahvalil Družbo sv. Cirila in Metoda, poveljeval Sokola in pozdravil v uniformi navzočo Orjuno, ki da toliko trpi zaradi obrekovanja. Svoj govor je končal s trikratnim Zdravo, ki je bil za njegova leta in dosedanje dobro slovensko delo le prekrepek.

— Promocije. Dne 27. junija t. l. ob 12. bodo na tukajšnji univerzi promovirani sledeči gg. absol. pravniki za doktorje prava: Franc Ivanšek, notarski kandidat v Ljubljani, Stanko Bregar, sodnik na Vrhniki, Ado Marič, preje Fetič-Frankheim iz Postojne in Jože Kovačič iz Martinje vasi pri Mokronogu.

— Vprašanje poštni upravi. Ta teden se vrše v okolici Kranja občinske volitve in do nedelje v nekaterih krajih niso dobili »Domoljuba«. Ker »Domoljub« ljudstvo največ v nedeljo bere, je ozadje nekam čudno. »Domoljub« je bil sicer zaplenjen, a je izšla nova izdaja že v sredo in vendar ga n. pr. v Besnici ni bilo. Kje je vzrok?

— Prejemki za državne uslužbenice od 1. oktobra 1923 do 1. maja 1924 bodo poročili (Zagreber Tagbl., 21. junija) vendarle urejeni po novi uredbi finančnega ministrstva, ki jo dr. Stojadinović predloži v Belgrad ministrski seji v odobritev. Od poučene strani se zatrjuje, da je treba z gotovostjo računati na skorajšnje dejansko izplačilo razlike.

— Umrl je v Gorjah pri Bledu 74 letni posestnik Matevž Bregant. Pokopali so ga v nedeljo. Pokojnik je bil vnet pristaš SLS, naročnik »Domoljuba« od početka in najstarejši član Bralnega društva. Svetila mu večna luč!

— Starejšim vojnim obvezancem ni treba prisegati. Kakor znano, je nastalo veliko razburjenje povod, ker je bilo po običnih razglašeno, da morajo ob priliki rekrutovanja vsi vojaški obvezanci do 50. leta priseči rekrutni komisiji. Župani iz Slov. goric so naprosili poslanca Jugoslov. kluba, naj skušajo prepričati to nepotrebno sekaturu naših ljudi. Poslanec so svoječasno intervenirali v vojnem ministrstvu proti tej nesmiselni naredbi. Te dni je dobil poslanec Fr. Zebot iz vojnega ministristva pismeni odgovor, da v Sloveniji in na Hrvatskem starim vojnim obvezancem ni treba hoditi nanovo k prisegi. To velja za celo področje IV. (zagrebške) armije. Občine so o tem že obveščene po okrajnih glavarstvih in vojnih okrugih.

— Čimic na razpoloženju. »Narodne Novine« objavljajo ukaz, s katerim se bivši pokrajinski namestnik v Zagrebu dr. Ernest Čimic postavlja na razpoloženje.

— Novi nemški poslanik v Belgradu, Oltshausen, je minulo soboto posetil zunanega ministra dr. Ninčiča. Svoja akreditiva izročil, ko so kralj Aleksander vrne v Belgrad.

— Sprejemi pri velikem županu danes odpadejo, ker je veliki župan dr. Baltič uradno odsoten.

— Poljski generalni konzulat v Zagrebu se je preselil iz Boškovičeve ulice 2 v Kukovičevu ulico 16, III. nadst. in uraduje za stranke od 9. do 11. ure dopoldne.

— Reorganizacija državne policije. V notranjem ministristvu pripravljajo načrte za preosnovno državne policije. V ta namen se te dni snide anketa vseh policijskih ravnateljev v državi.

— Interkonfesionalni zakon. Komisija za sestavo interkonfesionalnega zakona je dovršila svoje delo ter je njen predsednik dr. Alaupović načrt izročil ministru za vere, ki ga predloži ministrskemu svetu.

— Generalni načrt mesta Belgrad. Belgrajski občinski svet je v svoji zadnji seji sprejel pogoje ministrstev za javna dela in notranje stvari, pod katerimi sta odobrili go-

neralni načrt mesta Belgrad. V načrtu je med drugim predvidena zgradba savskega pristanišča in osiguranje obale do Čukarice, dalje zgradba keja in šetališča, zgradba mednarodnega pristanišča ob ustju Save in Donave, zgradba donavskega pristanišča, regulacija obale, zveza z otokom Hujom in zgradba mostu pri Pančevu.

— **Popravek.** V sestavku Veličastna orlovska manifestacija na Bohinjskem jezeru naj bo popravljen: manifestacija na Bohinjski Bistrici (ne na jezeru). V predzadnjem odstavku naj se glasi: Prvemu odboru so načelovali predsednik Jakob Rozman, načelnik Vončina Oton itd.

— **Prenočevanje po pravoslavnih samostanih.** Srbska pravoslavna cerkvena oblast je odredila, da se preko poštne pošte samostani ne bodo sprejemali potniki na prenočevanje, ker bodo po samostanih prebili svoje poštne bogoslovci.

— **Najdena ženska obleka.** — Nepojasnjen slučaj. Zendarmerija iz Vevč poroča, da je slišala posestnica Ana Vrečarjeva iz Sneberja, občina D. M. v Polju, ko je delala na njivi, v takozvanem »procu« ob Savi, ženski jok. Ko je zaklicala, kaj da je, je jok utihnil, nato pa ga je zopet čula. Na drugi klic je jok zopet prenehal in ga ni bilo več čuti. Drugi dan pa je našla Ivana Miheličeva iz Zg. Zadobrave, ko je šla na poljsko delo, ob potu, ki pelje od savskega mostu ob Vrabci vodi do Save, kompletno žensko vrhno obleko, ki je še skoraj nova, pač pa povablana in umazana ob blata. V žepih so našli samo škaflijoč užitgalič z napisom »Čuvajmo naše more!«. Kdor bi kaj vedel ali sumil, naj javi policiji.

— **Pobegnil je iz zaporov okrajnega sodišča v Dol. Lendavi** 27 letni Alojz Zemljič, ki se izdaja tudi za Franca Welzla, doma iz Zetincev pri Ljutomeru. Bil je v preiskovalnem zaporu, osumljen, da je ukradel več koles.

— **Razne tatvine in vlomi.** V Predgradu je pokradel komaj 15 letni Nikola Žigrovič za 126.000 Din raznih ženskih dragocenosti in je neznano kam pobegnil. — Na Grušnem pri Pesnici je ukradel hlapec 22 letni Dragotin Herič, doma iz Limbuša, svojemu gospodarju Andreju Čerče 3000 Din gotovine in svojo poselsko knjižico ter je neznano kam pobegnil. — V Zaplani sta vlomila dva vojaška begunca v stanovanje Ivana Mesca, kjer sta ukradla okoli 30 l domačega žganja, 12 l navadnega žganja, velik kos slanin, 120 domačih klobas in pa okrog 10 kg usnja in podplatov v skupni vrednosti okrog 6900 Din. — V Polzeli je vlomil neznan tat v farno cerkev. Odnese pa ni ničesar, ker je bil prepočen. Pustil pa je v cerkvi suknjo, klobuk, čevlje in fino palico z znamko »London«. Na traku v klobuku sta z luknjicami označeni črki I. K. — Evgeniji Kravanja iz Cerknice je bila ukradena zlata zapestnica švicarska ženska ura, zlat prstan s 15 briljanti, zlat prstan z velikim, v platin vdelanim briljantom, zlat poročni prstan in zlata veržna zapestnica v skupni vrednosti okrog 20.000 Din.

— **Chinoferrin** kina železnato vino je najboljši sredstvo proti slabokrvnosti, boleznim v želodcu in najboljšo okrepčevalno sredstvo pri rekonvalescenci. Dobi se v vsaki lekarni. Zahtevajte edino le Chinoferrin, kateri je najboljši.

Po svetu.

TRAGIKA EKSPEDICIJE NA MT EVEREST.

V nedeljo smo zapisali na koncu odstavka »Mont Everest se brani« tele besede: »Pa bodo spet šli.« In so res šli, okoli 6. junija, in je poslal Norton, voditelj ekspedicije, brzojavko v London, s tole vsebino: »Mallory in Irvine pri zadnjem poskusu ubita. Ostali srečno prišli nazaj v izhodno taborišče.« V št. 131 smo govorili o Malloryju, najboljšem med najboljšimi. On je bil tisti, ki je prišel leta 1922 brez kisika do višine 8168 metrov, z Nortonom in Somervellom. V zadnjem letošnjem poročilu je pisal: »Tretjič bomo napadli. Ta napad bo zadnji, naj si se konča dobro ali slabo. Ne pričakujemo nobene milosti od Mt Everest.«

In Como-lungma, kraljica in mati zemlje, je slišala te besede, drzne so se ji dele in pripravila je Malloryju grob, veličasten grob ob podnožju svojem.

O kraju in načinu katastrofe bomo še natančno poročali.

Msgr. Fajdutti rehabilitiran. Ministrstvo je javilo potom videmske prefektore škofijskemu ordinarijatu v Gorici, da je msgr. Fajdutti rehabilitiran, zopet vzpostavljen v svoji službi in da mu bodo plačani vsi prejemki tudi za nazaj. Ko so goriški fašisti to zvedeli, so sklenili, da Fajdutti ne sme stopiti na sveta goriška tla. Zato bo papež poslal msgr. Fajduttija kot ap. delegata v Rigo na Litvanskem.

— **Na sestanku angleških katoliških zastopnikov**, ki se je nedavno vršil, se je razpravljalo vprašanje, ali naj bi se angleški katoličani združili v eno politično stranko. Po živahni debati se je ugotovilo, da angleških katoličanov, ki pripadajo vsem trem strankam v deželi, ni mogoče politično združiti in da naj slejkoprej svobodno pripadajo katerikoli izmed njih, ker nobena angleška stranka ni protiversta.

— **Državni kancler Nemčije dr. Marx** je 21. junija t. l. praznoval 25 letnico svojega delovanja kot parlamentarec. Marx je bil

izvoljen l. 1899 v državno zbornico Prusije. Od l. 1911 dalje vodi dr. Marx katoliško šolsko društvo. V Marxu je posebljena tradicija katoliškega centra. Voditelj centra je postal po smrti Trimborna. Bil je tudi voditelj »Volksvereina« za katoliško Nemčijo. Marx ni nikoli bil vodja kakšne struje ali krila, marveč je vedno zastopal skupni ideal in cilje centra in posredoval med različnimi mnenji. Državni kancler je zdaj že osmi mesec. Poverjena mu je zgodovinsko važna naloga, da Nemčijo na podlagi Dawesovega poročila pomiri z zavezniki, da ohrani in okrepi demokracijo proti fašistovski nacionalistični reakciji in uvede svojo domovino v krog Društva narodov. Katoličani in demokrati vsega sveta mu želijo pri tem božjega blagoslova in uspeha.

štajerske novice.

š Tudi v mariborskem okraju Žerjavova demokratska stranka in Samostojna kmetijska stranka ne upata nastopiti pod svojo firmo. Sfabricirali so toliko novih strankinih imen, da zaslužijo Žerjavovci in Puceljci ves patent na te iznajdbe. Naši pa povsod nastopajo z imenom Slovenska ljudska stranka oziroma Kmetiska ali Delavska zveza. Soditi po sedanjem stanju, bo v mariborskem političnem okraju od 140 občin v 60 občinah vložena samo lista SLS. V tem oziru prednjačijo posebno Slov. gorice in slovenjebistriški okraj.

š Za župnijo Ljutomer imenovani župnik g. Anton Kopicer iz Ponikve ob j. ž. je resigniral in ostane na svojem dosežanem mestu. Župnija Ljutomer je vnovič razpisana.

š Delo na novi železnici Ormož—Ljutomer—M. Sobota je vsled pomanjkanja kreditov skoro popolnoma ustavljeno. Da bi bila nova železnica odpravljena 1. septembra 1924, niti misliti ni.

š Smrtna nesreča v Hrastniku. V petek se je v steklini v Hrastniku pripetila nesreča, ki je zahtevala mlado žrtev. V kovačnici imajo meh na električni pogon. Ker pa je bila varovalka pokvarjena, je električni tok zagabil nekega delavca, očeta šestih otrok. Josip Koritnik, star 21 let, je videč to, takoj skočil k ponesrečencu, da bi mu pomagal. V hitrici je pa zagrabil poleg obleke tudi za žico in električni tok je fanta ubil. Oče šestih otrok je sicer ostal pri življenju, toda skoro gotovo bo imela nesreča trajne posledice. — Pogreb ponesrečenega Koritnika je bil v nedeljo ob veliki udeležbi ljudi. Naj počiva v miru — preostali pa naše sožalje.

š Neznana gluha deklica. Na Koroški kolodvor v Mariboru se je pripeljala neznana 12 do 14 letna gluha deklica, normalno razvita, zagorela, rjavih oči, oblečena v modro obleko z velikimi belimi pikami. Iz nekaj besedi, ki jih dekle slabo in nerazumno govori, se da sklepati, da je nekje iz Koroške, kjer so vsi njeni svojci pomrli vsled elementarne neizgode.

Bolečine v želodcu, motene prebave, zdravijo zelo uspešno Markove kapljice iz Mestne lekarne v Zagrebu, ki se dobe za Ljubljano in okolico v lekarni Leustek.

Ljubljanske novice.

lj I. ženska podružnica Jugoslovenske Maticе v Ljubljani. Izredno lepo predavanje gospoda pisatelja Fr. Finžgarja o zgodovini Slovencev in naši dolžnosti do zatiranih bratov je obrodilo obilen sad. Skoraj vse zborovalke so se vpisale v novo ustanovljeno I. žensko podružnico Jugoslovenske Maticе in videti je bilo, da je zanimanje za narodnostno delovanje jako veliko. Začetek je storjen. Krščansko žentvo iz Ljubljane, ve imate torej svojo lastno podružnico. Podprite jo. Stanite njen član, da bo mlada organizacija drugim za vzgled in pobudo. — Zeno in dekleta po deželi, posnemajte Ljubljankice! Pristopajte k Jugoslovenski Matici. Tam, kjer ni podružnice, jo ustanovite same. Da bi bile slišale zlata vredno izvajanje gospoda župnika Finžgarja, v vsaki vasi Slovenije bi ustanovile v najkrajšem času podružnico Jugoslovenske Maticе. Pogumno prične. Naše geslo naj bo: Vse za vero, narod in kulturo. — Ljubljanskim članicam! Seznam vseh do zdaj vpisanih članic in nove nabirane pole najdete od srede, 25. junija naprej v vseh Marijinih družbah v Ljubljani, v Slov. kršč. ženski zvezi in v Krekovi prosveti. Radi važnosti je treba, da te listine do nedelje pregledate in odgovorite.

lj 40 letnico zvestega službovanja obhaja danes Meta Merše v uršulinskem samostanu v Ljubljani. Čestitamo!

lj Poročil se je v nedeljo g. Jože Urbančič, stavec »Zadružne tiskarne« v Ljubljani, z gđ. Ivico Kreč, uradnice »Elektre«. Mladima poročencema iskreno čestitamo!

lj Umrli so v Ljubljani: Fran Šega, misionarski duhovnik, 26 let. — Uršula Brčan, hlapčeva žena, 42 let. — Evstahij Kobal, zavarovalni uradnik, 53 let. — Albert Vatovec, sin umirovljenega finančnega uslužbenca, 2 leti. — Fran Maček, posestnik, 60 let.

lj Zaključek čevljarskega prikojevalnega tečaja. Dne 22. junija je urad za pospeševanje obrti v Ljubljani zaključil tromesečni čevljarski prikojevalni tečaj pod vodstvom čevljarskega mojstra g. Steinmana. Uspehi so povoljni, za katere se imajo udeleženci tečaja zahvaliti g. Steinmanu, ki je poverjeno mu nalogo izvršil v polni meri ter s tem pokazal,

da je vreden postati strokovni učitelj, za kar je žel od vseh štirih zastopnikov popolno priznanje. Poleg tega je ravnatelj urada za posp. obrta g. Januš posebno poudarjal potrebo obrtnega stanu. Ravnatelj dvorazredne trgovske šole, v kateri so se vršili tudi imenovani prikojevalni tečaj, g. Josip Gogala, je naglašal važnost strokovne izobrazbe radi velike konkurence industrije in konfekcije, ki vidno izpodjedata tla čevljarski stroki s svojimi elegantnimi in finimi izdelki. Načelnik zadruge čevljarske g. Oblak je podal očetovski poduk udeležencem tečaja ter jih bodril, da naj ne zanemarijo tega, kar so si pridobili v tečaju, ampak naj izrabijo vsako priliko in prsto uro, da dopolnijo svoje strokovno znanje. Pozorno so sledili navzoči izvajanjem čevlj. mojstra g. Ljubomira Stefanovića, ki se je v imenu udeležencev tečaja zahvalil uradu za pospeševanje obrti za njegovo naklonjenost in uvidevnost ter g. Steinmanu za njegovo požrtvovalnost, ki jo je imel pri tako pestri udeležbi tečaja. Zrcalo stanovske zavednosti je bila pičila udeležba, ki je posetila istočasno dopoldansko razstavo del tega tečaja. Mnogo bo truda in napornega dela, preden bo ta njiva izorana; toda sejalec naj se zave, da bo njegovo seme padlo na rodovitna tla ter obrodilo stoteren sad. Isto dopoldne se je vršil tudi napovedani sestanek čevljarskega odbora, ki je izvolil iz svoje srede pripravljalni odbor za ustanovitev udruženja čevljarskega. Odbor sestoji iz sledečih gg. čevljarske: Jager, Ločnikškar, Steinman, Stefanović, Viveda, Zaplotnik; on ima nalogo sestaviti statute ter v teku enega meseca, najkasneje pa v treh mesecih sklicati ustanovni kongres vseh delegatov.

lj »Prešernov hram« in dan treznosti. Dan treznosti, ki se je po vsej Sloveniji praznoval v nedeljo, dne 22. t. m., praznoval se je z veliko slovesnostjo v velerestavraciji v Rožni ulici št. 29, ki je zlasti slavni policiji dobro znana pod lepodonečim imenom »Prešernov hram«. V nabitopolnih dvorinah tulle so se dasi rodoljubne vendar ne protidržavne popevke do poldvanajstih ponoči. Ob poldvanajstih je zaključila hrka restavracija s pomočjo dražestne svoje hčerke oficijelno slavnost v notranjih prostorih, na kar se je razvila zelo živahna in bučna zabava pred imenovano velerestavracijo in najbližji okolici. Kot uspeh te proste zabave, ki se je vršila brez srečolova, korijandoli in šaljive pošte, bi bilo zabeležiti par potolčenih butic, izgubljenih klobukov, nekaj »frakeljčkov« tople rodoljubne krvi in par razbitih šip. Točno o polnoči je zaključil varnostni organ to slavnost s kratkim a jedratim govorom, v katerem je hišnim posestnikom zlasti v bližini »Prešernovega hrama« toplo polagal na srce, naj vendar že enkrat zamenjajo steklena okna s trpežnejšimi jeklenimi ploščami vsaj v pritličjih, da se ne bo tako po nepotrebnem prelivalo toliko rodoljubne krvi. Žal, da so ta fulminanten govor poslušali zvečine le zaspani prebivalci Rožne ulice in spalnih srajcah, kajti pravi udeležniki slavnosti so že pred začetkom zaključnega govora demonstrativno zapustili slavnostni prostor ter se razpršili na vse vetrove sveta. — Ker se pa take in slične slavnosti le prepogostokrat vrše v tej velerestavraciji in se je baš dan prej praznoval z velikim simfoničnim koncertom do ranega jutra, žele bi bilo vendarle, da bi slavna varnostna oblast nekoliko omejila te proslave, kajti tudi zaspani prebivalci Rožne ulice in drugih bližnjih ulic, ki nimajo prav nobenega smisla za take proslave, žele si vsaj ponoči nekoliko več miru in pokoja.

lj Nesreča. Pastir Ivan Poženel, doma iz Trsta, uslužben pri Knezu na Viču, je peljal konja napajati. Konj je zadel na cesti ob pisnomoševo hčerko Ivano Sojer, ki se je igrala brez nadzorstva in jo tako poškodoval, da so jo morali prepeljati v bolnico. — Na Martinovi cesti je padel čez 3 do 4 m visok cestni napis ključavničarski pomočnik Valentin T. Bil je v družbi z več tovarši, s katerimi so se v pijani šali prerivali po cesti. Obležal je nezavesten, bruhal je kri in so ga morali odpeljati z rešilnim vozom v bolnico.

lj Policijske ovadbe. V zadnjih 24 urah so bile prijavitene na policiji te-le ovadbe: 4 radi tatvine, 6 radi pijanosti in ogrožanja telesne varnosti, 2 radi kaljenja nočnega miru, 6 radi prestopkov cestnega policijskega reda, 5 radi pasjega kontumaca, 1 radi žaljenja javne straže, 1 radi prekrščenja policijske ure, 2 nezgodi in 1 avtomobilna nezgoda.

lj Kdo je lastnik? Na Sv. Petra nabrežju je bil aretiran ruski begunec Peter Mitarov, baje iz Petrograda, ki je prodajal 7 m dolgo gumijasto cev, ki se rabi običajno za škropljenje domačih vrtov. Aretirani je izjavil, da je dobil to cev od nekega samo na videz znane mu Rusa, da jo proda. Lastnik naj se zglaš na policiji.

Maribor. »Lepega zvona glas, Seže v deveto vas — Zato naročite »Zvonoglas.«

Cerkveni vestnik.

c Sodaliteta ljubljanska ima svoj sestanek v sredo 25. junija (ne danes) ob 5. pop. v semenišču. Poroča g. svetnik J. Kalan: »Germania et Hollandia docent.« Predsednik.

c Mednarodni ekharistični kongres se vrši letos 20. julija v Amsterdamu. Protestanti so dosegli, da se je teoforična procesija po ulicah prepovedala. Gospodje holandski protestanti so pač še precej nazadnjaški.

SLAVNOST

blagoslovljenja novega orlovsko-društvenega prapora

V KOMENDI dne 29. junija

se vrši po sledečem sporedu:

1. Ob ¼ na 9 zbirališče v Mostah; od tam odkorakamo z godbo v Komendo.
2. Ob ¼ 10 pozdrav udeležencem pri Gasilnem domu; nato sprevod v cerkev.
3. Ob 10 slavnostni cerkveni govor in plagoslovitev zastave (g. vseuč. prof. dr. Rožman), nato slovesna sv. maša.
4. Po sv. maši defilacija pred praporom pri Društvenem domu.
5. Popoldan ob ¼ 3 pete litanije v cerkvi.
6. Ob 3 slovesno zabijanje spominskih žebčev na telovadišču; slavnostni govor; potem javna telovadba. Sodeluje slavna Mengeška godba.
7. Po telovadbi velik srečolov, petje, godba itd. na vrtu g. Mejača.

Slavnost se vrši ob vsakem vremenu. Orli, Orlice, narodne noše, društva z zastavami. Na veselo svidenje v lepi Komendi.

Naznanila.

Pevski zbor »Glasbene Maticе« ima svoj letni občni zbor v sredo, dne 25. t. m. ob osmi uri zvečer. Pol ure prej odborova seja.

Narodna čitalnica v Prevaljah priredi koncert na Vidov dan, dne 28. junija 1924 v prostorih restavracije g. Alojzija Rozmana v Prevaljah. Med sviranjem orkestra iz Guštanj, poje pevski zbor prevalljski. Začetek ob 19. uri. Vstopnina prosta. K udeležbi se vabijo vsa društva iz bližnje in daljne okolice.

Turistika in sport.

Sportne prireditve v Ljubljani dne 22.

t. m. — **Házena.** — V prijateljski tekmi med Ilirijo in Ateno je zmagala Ilirija v razmerju 9 : 12, ob polčasu se je glasil rezultat 1 : 1. Ilirija, ki nosi tudi v tej sportni panogi prvenstvo Slovenije, je nadkriljevala Ateno manj po tehničnih in taktičnih sposobnostih kakor po mnogo večji vstrajnosti in hitrosti. Kombinacija je bila vsaj v prvem polčasu, ko se pri Atenkah še ni pojavljala utrujenost, z obeh strani jako dobra, skupna igra je bila na strani Atene morda celo nekoliko boljše kakor v družini Iliriji. Med igralkami se je najbolj opazilo srednjo napadalko Ilirije Vidmarjevo, ki žogo izvrstno podaja in razpolaga z ostrim strelom, halfa Atene Župančičeva, ki je skoro onemogočila protivno krilo, najvarnejše orožje Ilirije, nadalje srednjo napadalko Ate- ne Petričeva, ki se je znala s svojo vzgledno agilnostjo uveljaviti kljub temu, da na krilih ni imela polnovrednih soigralk, halfa Ilirije Omenovo, vratarico Atene in branilko Ilirije. V četrti se je pokazala družina Ilirije odpornejše in bolj izravnano, medtem ko je bilo nekaj mest v Atenski družini slabo zasedenih (levo krilo, branilka). To je bilo tudi odločilno za rezultat. Ob boljšem sodniku bi gotovo izostalo par neugodnih incidentov, ki ne spadajo k ženskemu sportu, ki že v svojih pravi- lih povdaja korektnost na igrišču ter vzgojni in estetični moment.

Nogomet. — Največ pozornosti je vzbudilo gostovanje I. B. moštva Gradjanskega ŠK iz Zagreba, ki je nastopil proti I. B. moštvu Ilirije. Igra je končala z zmago Ilirije v razmerju 3 : 1, kar niti ne odgovarja efektivni premoči, ki jo je imelo domače moštvo. Ilirija je nastopila v sestavi Mihelič—Pogačar, Miklavčič I—Maooratti, Zupančič II, Milan—Dekleva, Pevalak I, Bregar, Doberlet, Pevalak II in podala v resnici interesantno igro, katero bi I. A moštvo v sedanjih formi komaj zmoglo ponarediti. Posebno dober je bil Pevalak II na levem krilu, ki je slavil ob tej priliki jubilej stote tekme za svoj klub in kateremu je predsedstvo kluba pred početkom tekme izreklo čestitke. Pravi dirigent igre je bil centerhalf Zupančič II, ugajalo je tudi ostalo moštvo. V moštvu Gradjanskega je bil najboljši desni branilec Štehl, vratar Vokum je rešil mnogo breznačnih situacij, dober je bil tudi centerhalf in v forwardu Mesič. Zagrebčani so v splošnem zaostajali za Ilirijo v hitrosti in startu in pač tudi v tehničnem pogledu. Sodnik Kramaršič je bil slabši kot običajno, čemur je prisotni, da je tekma proti koncu postala nefair.

Prvenstvena tekma med Primorjem in Akademskim ŠK je končala s pričakovano zmago Primorja z rezultatom 5 : 0. Akademski sv bili le prvi polčas približno enakovreden protivniku. V tem delu igre so opetovano resno ogrožali vrata Primorja in posrečilo se je doseči z neodločnim izidom 0 : 0. V drugem half-timu se je slika močno spremenila. Najboljši igrač Primorja je prešel v napadalno vrsto in pod njegovim vodstvom je dosegel Primorje rezultat 5 : 0 in s tem sigurno prvo mesto v prvenstvu ljubljanskega II. razreda. — Pred- tekma rezervnih garnitur je zmagala z zmago Akademikom v razmerju 3 : 0.

Prijateljska tekma Hermes : Slovan je končala z rezultatom 3 : 3. Tekma se je vršila kot predigra tekmi Ilirija : Gradjanski. Hermes je nastopil z nekoliko oslabilnim moštvom, toda vkljub temu je dosegel že rezultat 2 : 0, predno se je dal potisniti v defenzivo. Slovan je imel v drugem znatno premoč in je vkljub slabi formi svoje napadalne vrste dosegel izravnavo.

SK. Krakovo : SK. Mladika 1 : 6 (0 : 2). Prijateljska tekma se je vršila v Mladinskem domu; SK. Krakovo izrekamo zahvalo za trud in se priporočamo za drugič,

Gospodarstvo.

Nova avstrijska carinska tarifa

Poročali smo že, da je izdelala avstrijska vlada nov načrt carinske tarife, ki pomeni zelo občutno zvišanje večine uvoznih postavk dosedanje avstr. car. tarife, s čemur bo tudi naš izvoz v Avstrijo v precejšnji meri zadet. Iz spomenice, ki jo je sestavila zveza avstr. trgovcev v tem pogledu in ob priliki predstojajoče parlamentarne enote, ki bo obravnavala ta načrt, posnemamo par zanimivih mest.

Spomenica kritizira pretirano zaščito industrije z visoko uvozno carino. Upeljuje se carina na take vrste blaga, ki se v tuzemstvu ne izdeluje. Tudi se splošno pretirava možnost, da bi se dala z uspehom uporabiti visoka prohibitivna carina v kompenzijske vrste pri trgovskih pogajanjih. Ravno tako ne more biti visoki carinski nivo sosednih držav, ki ima svoj vzrok bolj v političnih kot pa v gospodarskih okoliščinah in čegar škodljivost je bila že večkrat priznana, zadosten argument za zvišanje carinskih postavk v tuzemstvu. Carina ne bo koristila industriji, pač pa bo škodila domači trgovini. Transzitivna trgovina, ki ima tako velik pomen za Avstrijo, more obstojati le, ako je v stanu plasirati blago, ki je bilo uvoženo za reeksport, po potrebi tudi na domačem trgu. Transzitivna trgovina mora poleg tega izvažati zraven neocarinenega inozemskega blaga nujno tudi ocarinjeno blago in to v veliki meri, ker se v mnogih slučajih tranzitne trgovine določbe zaznambe sploh ne dajo uporabiti. Ravno tako ne more biti pasivnost trgovinske bilance zadosten razlog za visoko zaščitno carino, ker je ta pasivnost deloma potrebna. Tako avstrijska industrija, ki je prisiljena za nadaljnjo produkcijo investirati, kakor tudi trgovina mora uvoziti velike količine blaga, da si uredi skladišča, kakoršna so potrebna za razvoj internacionalne trgovine v večjem stilu. Treba je tudi upoštevati, da statistika ne izkazuje prekinjenega tranzitnega prometa, ki predstavlja ne majhen aktivum.

Z ozirom na to ugotovitve zahteva spomenica, da se odpravijo vse uvozne omejitve, ki so bile upeljane svoj čas predvsem iz valutarno političnih razlogov, sedaj se pa uporabljajo v svrhu industrijske zaščite. Odpravijo naj se uvozne pristojbine in pa doklade pri prometnem davku na uvoženo blago. V pripombah k posameznim postavkam carinske tarife se zahteva ukinjenje carine na živila, zlasti na žito, moko in svinjsko mast, nadalje na tekstilno blago, čevlje, železo in drugi gradbeni material.

g Vinski vzorčni semenj v Belokrajini. Belokranjsko vinarsko društvo vabi vse gosp. vinske trgovce in gostilničarje, da posetijo vinski vzorčni semenj dne 3. julija 1924 pri Treh Farah, žel. postaja Rosalnice. Namen vinskega semnja je poslati in skleniti kup-dijske stike, ki so bili nekdanjako poveljni, a jih je svetovna vojna raztrhala. Posetnikom bo dana prilika, da zvežejo koristno s prijateljem, ker bodo lahko pogledali belokranjske vinograde in spoznali natančneje belokranjskega vinogradnika. Otvoritev ob 11.

po prihodu vlaka iz Ljubljane. K obilni udeležbi vabi razstavljalni odbor.

g Trtne bolezni nastopajo zadnji čas s tako silo, da se je bati, da bodo ugonobile večino letošnji pridelek v vinogradih. Odlični vinogradnik iz Slov. gorje je izjavil: Vinogradnik naj pusti sedaj vsako drugo delo in naj neprestano škropi in žvepla, sicer bo imel ogromno škodo. Oidium in peronospora sta se že močno razpasla po vinskih trtah. Razširjenost teh največjih sovražnikov vinske trte pospešuje neprestano deževje in nato močni solnični žarki. Trte, ki še do sedaj niso bile poškropljene, so že popolnoma okužene po peronospori.

g Žitni trg. Slaba poročila iz produkcijskih pokrajin Severoameriških drž. držav so imela za posledico ponovni dvig cen na svetovnih terminskih tržiščih. Tudi na domačem trgu je tendenca čvrsta pri živahnem povpraševanju in majhni ponudbi. Novosadska borza notira: pšenica 79—80, 2 odstot, bačka 800—805 Din, banaška 305. Koruza bačka 232.50—235, Brod pari 257.50, koruza banaška Zagreb pari 280. Oves bačka 282.50—289.

g Moka. (Novosadska borza.) Bačka 0, Og, Ogg 455—467.50, 5 370, 6 345, 7 305, sremaka 0, Og, Ogg 460. Otrobi 190.

g Izkaz Narodne banke z dne 15. junija t. l. (Vse v milijonih dinarjev; v oklepaju razlika napram 8. juniju.) Aktiv: metalna podloga 443.2 (— 2.4), posojila na menice in vrednostne papirje 1352.1 (— 19.7), račun za odkup kronskih novčanic 12082, račun začasne izmenjave 387.9, državni dolg 2964.0, vrednost državnih domen 2188.3, saldo raznih računov 72.9, skupno 8.566.8; pasiva: glavica in rezervni fond 30.6, bankovci v obtoku 5450.8 (— 61.1), drž. račun začasne izmenjave 387.9, drž. terjatve (— 8.6), razne obveze 497.1 (+ 5.6), vrednost drž. domen 2188.3, ažijska 61.8, skupno 8.566.8.

g Občni zbor Zavoda za impregniranje lela, d. d. v Ljubljani se vrši 18. julija.

g Likvidacija. Prva notranjska izvozna in uvozna gospodarska zadruga v Cirknici, r. z. z. o. z. je prešla v likvidacijo.

g Konec poravnalnega postopanja. Poravnalno postopanje Cirila Zagarja, trgovca v Konjicah je končano, kakor tudi poravnalno postopanje Elize Brulčeve in Mire Černetove, trgovk v Celju.

g Hrv. slavonsko gospodarsko društvo v Zagrebu ima letno glavno skupščino 30. junija 1924 v Zagrebu. Razen tega se bo vršila predkonferenca dne 29. junija 1924.

g Monopolski dohodki v marcu 1924 so znašali 191.5 milijonov dinarjev napram 139.5 milijonov dinarjev v mesecu marcu l. 1923.

g Bombaž v Srbiji. V južni Srbiji se obeta letos znatno večja produkcija bombaža kakor lani.

g Trgovska pogodba s Ogrsko. Iz Beograda poročajo, da potekajo pogajanja z Ogrsko glede trgovske pogodbe ugodno. Pred kratkim je bila parafirana konvencija o medsebojnem železniškem prometu, nato so prišla na vrsto finančna vprašanja. Podpisani sta že dve konvenciji, ki sta bili prej donešeni in parafirani.

g Naša trgovina s Avstrijo. Kako se je razvijal naš izvoz v Avstrijo, kažejo sledeči podatki: v l. 1920. 569 milijonov dinarjev, v letu 1921. 882, v l. 1922. 847, v l. 1923. 2.874 milijonov dinarjev.

g Vino v Dalmaciji. Cene vinu na otokih srednje Dalmacije so popustile in se gibljejo po vrsti in po mestu od 376—600 Din za hl.

g Nezaposlenost v Vojvodini. V vojvodini vlada velika nezaposlenost in se ljudje izseljujejo v velikem številu. Izgledi za delo so zelo slabi.

g Varčnost v Jugoslaviji. Savez novčanih zavoda v Zagrebu in Udruženje banaka v Belgradu priobčujeta podatke o hranilnih vlogah v zavodih, ki so vključeni v omenjenih zvezah in katerih število znaša 525 (skupno je bančnih zavodov v Jugoslaviji 640). Koncem leta 1923 so znašale hranilne vloge na knjižice in tekoče račune 3 milijarde 170 milijonov dinarjev. V teku enega leta t. j. 1923 so hranilne vloge v Udruženju banaka v Belgradu padle za 24 milijonov dinarjev, med tem ko je porast vlog pri zagrebških zavodih več kot izenačil padec v Belgradu s svojim porastom.

g Češkoslovaški izvoz v maju letos. V mesecu maju letos je Češkoslovaška izvozila za 1 milijardo 600 milijonov češkoslovaških kron blaga napram 1 milijardi 508 milijonov v aprilu letos. V Jugoslavijo je Češkoslovaška izvozila meseca maja za 69 milijona češkoslovaških kron ali 4.32 odstot. celokupnega majskega izvoza.

g Obtok bankovcev v Avstriji je znašal 14. t. m. 7.218 milijard kron in se je v teku enega tedna zmanjšal za 172 milijonov kron.

g Naručanje števila poravnalnih postopanj v Avstriji. Sedaj se povprečno vsak teden v Avstriji otvori 46 poravnalnih postopanj napram 27 povprečno tedensko meseca februarja in 8 povprečno tedensko v 4 tednih meseca junija lani.

g Rusko-italijanski trgovski stiki. »Messagero« poroča, da je Italija že začela izvažati v Rusijo različne izdelke, ki so šli tja pred vojno samo potom posredovanja Nemčije. Sedaj se je začela razvijati trgovina med obema državama direktno. Ves promet vršijo italijanske ladje. Rusija je kupila v Italiji več tisoč biciklov, avtomobilov, poljedelskih strojev in različnih instrumentov. Dobavila pa je že do sedaj 200.000 ton pšenice. V italijansko pristanišča prihaja neprestano petrolej iz Bakuja, nadalje železna in manganova ruda, les, žito. Promet je pa sicer še precej nereden.

g Italijansko rudarstvo v l. 1923. Lansko leto je dosegla produkcija železne rude polovico predvojne višine. Ravnotako tudi produkcija bakrene rude lani še ni dosegla predvojne višine. Nasprotno je bila produkcija premoga v l. 1923 večja od predvojne produkcije. Surovega železa se je lani produciralo 247.000 ton napram 427.000 tonam l. 1913. Jekla se je produciralo l. 1923 1192.000 ton, l. 1913 pa samo 994.000 ton.

g Poljska dobaviteljica živil. V teku prvih 3 mesecev letos je Poljska izvozila: 55.730 ton krompirja, 80 ton jajc, 47.800 ton sladkorja, 67.600 ton žita in 21.600 ton semen.

g Švicarske finance. Obračun za preteklo leto izkazuje deficita v znesku 66.5 milijonov

švicarskih frankov. Zaradi tega se je povečal državni dolg dne 1. januarja 1924 na 1.5 milijarde švicarskih frankov.

Prosveta.

pr Slovanska umetnost v Benetkah. Benetke, 23. — Te dni se je otvoril ob prisotnosti ruskega poslanika v Rimu ruski paviljon na mednarodni umetniški razstavi. Obsega najboljša dela ruske umetnosti v razdobju 1914—1924 (okrog 500 del). Zanimanje, ne samo v umetniških, marveč tudi v širših krogih je največje. Naš slikar V. eno Pilon je razstavil te dni najboljše radirke v palači Pesoro, kjer so otvorili posebno razstavo »mladi«. Tudi tu se je naša slovenska umetnost odlično uveljavila na mednarodnem forumu. Obisk obeh razstav ogromen.

Poizvedovanja.

Našlo se je na Vodnikovem trgu nekaj denarja. Kdor ga je izgubil, naj se oglasi pri franciškanskem vratarju.

Našla se je zapestnica na potu v Kamniško Bistrico. Kje se dobi, pove uprava »Slovenca«.

Nosite
samo
BERSON

gumi pete in potplate. Dajo elastično hojo, so cenejše in obdržijo Vaše čevlje trajne.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. v. l. s.
Normalna barometrična višina 786 mm.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v °C	Baromet. diferenc. v °C	Nebo, vetrovi	Padavine v mm
22.6. 21 h	731.5	19.3	0.7	obl.	—
23.6. 7 h	733.2	10.2	0.7	obl. s.	0.5
23.6. 14 h	733.3	21.8	0.7	obl.	—

Dve turi Valentina Staniča.

Ob 150letnici njegovega rojstva.

(Staničev popis.)

1. Pot na Klek.

(Dalje.)

Botaniki, katerih svet začne tam, kjer neha večni sneg, imajo manj zaprek. Našli so redke in lepe planinske rastline: mali encijan — svišč (Gentiana nana) in rožnata Zvončica (Campanula cespitosa Scopoli). S smolikastim jegličem (Primula glutinosa), ki jo imenujejo planšarji navadno »modri špajk«, je bil grič pred kočo skoroda posejan, a radi mraza je rastlina trpela in izgubila svoj prijetni duh. Kreč (Saxifraga Steinbrechen) smo videli na vseh razpokah. Gospod von Wulfen mi je pokazal lepo Oppositofolijo, Stellaris, Autumnalis itd. Na peceh, kjer sva sedela gospod von Schalhammern in jaz, se je bohotila planika (Filago leontopodina — Löwenfuß), vendar tako visoka in lepa ni bila, kot sem jo dobil v Fuschalpah in v dolini Zillerski (Zillerthal). Turški omej (Aconitum tauricum — Eisenhut) je bil skoroda tako na gostem kakor rododendron.

Med opravi ki vrste je prišel večer. Po večerji, pri kateri nismo mogli zavidati dolincev (tako dobro je knez poskrbel za vse), smo se vrgli na svoje ležišče.

Noč je bila k sreči zame le kratka. Mogoče radi ozkega prostora, mogoče radi ne navadne višine nisem mogel zatisniti oči. Poslušal sem silovite zračne sunke, ki so sledili hitro drug za drugim, in vznemirjala me je skrb, da bi moral ostati tu več dni zaprt.

Jedva so se pokazale prve sledi somračka, je zapustil del družbe ležišče in hitel na prosto. Zrak je bil občutno mrzel. Termometer je kazal pod ničlo. Voda v bližini koče je bila res prevlečena z ledeno skorjo. Radi so se vrnili v toplo kočo, moj prijatelj in jaz sva pa le vztrajala pod prostim nebom, da bi užila veselje in videla, kako zarde vrhovi gora ob lepi Aurori. Nepremično

sva zrla na Klek in konečno je prišel lepi trenutek: svetel pramen kakor rob je planil po njegovem grebenu in nenadoma je zablistel visoki Klek v eterični svetlobi. Vsi hribi okoli so bili še v temni senci.

Cez nekaj sekund je obsvetila zarja Rothknopf, najvišji vrh nasproti stoječega gorovja in kmalu nato so začeli žareti vsi bližnji vršaci ali ledeniki. Eden najlepših prizorov narave!

Veseli lepega jutra, ki nam je obetalo najlepši dan, smo nadaljevali pot. Kmetje z dolgiimi vrvmi, lopatami, sekirami in podobnim orodjem so šli naprej. Vodniki so nas spremljali. Prišli smo čez dolgo ledovišče, ki je bilo gosto nasejano kakor z razvalinami velikih in malih kamnitih skupin, katere je izvirgel »Kees«, kakor se izražajo planšarji. Čez pol ure nato smo dosegli večni ledenik. Prevlečen je bil z debelim snegom, ki ga je zmrzav strdila in tako smo mogli z ostrimi derezami brez nevarnosti čezenj.

Cez dve uri smo videli pred seboj strmo steno in našli tam kmete pri pridnem delu. Dolbli so stopnje in privezali potem v višini na neko čer dolgo vrv, ki so jo nato spustili po steni. Ob vrvi smo plezali po stopnicah in našli na vrhu drugo kočo, ki jo je bil namenil knez v odpočitek, in velik, dušo dvigajoč razgled.

Velika Pasterca — mogoče najlepši ledenik v vsem noriškem gorovju — se je razprostirala pred nami, nasproti nam so se dvigale svetokroske in funterske Ture, nekoliko bolj na desno smo pa zagledali Ron-tiške gigante: — tetnael fratres, capita alta ferentes — odedi so bili v oblake, katere so kljubovalno predrl s svojimi ponosnimi in blestečimi rogovi. Goldzeche, Hohernarr in Sonnenblick so se še najbolj odkrili.

Na novo opogumljeni ob tem pogledu, smo počasi prodirali čez ostriro, ki je po mojem mnenju najnevarnejše mesto cele poti, kajti na obeh straneh grozijo navpični prepadi, katerih globočine ne meri oko brez strahu.

Ta nevarna pot pa je dolga k sreči le kakih 150 čevljev. Visoki hrbet Kleka se

dviga, njemu na levi pa se širi prostoren žleb, čez katerega smo šli in dospeli v dveh dobrih urah na vrh grebena, nad katerim se kakor stolpec dviga Klek.

To je najvišja višina, ki sem jo in jo bom kdaj doplezal v svojem življenju, kajti Gleisberg, visoka Salfe, Hohenstaufen, Untertersberg itd. bi ob Kleku izgledali kot griči. Še visok Göhl, Watzmann, Rathhausberg, Königstuhl, Geyerkopf itd. se ne smejo z njimi meriti: visoko nad vse se dviga.

Mixtus Athos Tauro, Rhodoppeque adjuncta Mimant
Ossaque cum Pelio, cumque Haemo cesserit Othrys.

Visoka Tenne, Zwingskopf s svojimi dolgiimi grbami, Fuschkehr in sam Brennkogel so ležali nizko pod nami. Le Wiesbachhorn se je zdela, da kljubuje. Še na najvišjem vrhu Kleka je oko dvomilo, katerega obeh orjakov bi imenovalo višjega. Šele nivo je odločil: ponosni Rog je padel pod črto.

Vzvišen prizor se je nudil proti jugu in jugozapadu. Pogorje Kalser, Matreyer, Pustertalsko in drugo se je vlekle drugo za drugim v vrstah in jasno in tudi neoboroženemu očesu vidno so se dvigali v ozadju v grozni veličini orjaki Helvecije. Onkraj južnega pogorja smo odkrili v daljni motnjavi površino nepreglednega morja.

Na severu in zapadu je bilo obzorje zastrto. Neznanski oblaki so ležali po grebenih gora kakor sovražne čete, le najvišji rogovi, vrhi in osti so molele iz njih liki sulice, standarte in stolpčki.

V nemem občudovanju sva gledala moj prijatelj in jaz to visoko, neizrecno vzvišeno pozorišče. Žila je bila hitreje, najin duš pa se je polastila mehka otožnost. Vse je bilo mirno in tiho okrog naju: zrakovi so molčali, celo divji šum padajočih gorskih potokov je že davno izvenel. Narava je praznovala svoje velike, svete ure.

Bilo je že ob enajstih dopoldne: misliti smo morali na povratek, kajti še ta dan smo hoteli dospeti k Sveti krvi, da bi mogli naslednji dan preplezati fušerske ture. Dvig-

nili smo se s sneženega taborišča, kjer smo počivali, in zagledali nenadoma moža, ki je plezal za našo mhrbtom na tu naravnost navpičen vrh. Ta mož je bil gospod Horasch, župnik iz Dravske doline. Njegova predznanost je presenetila nas vse in prevzela nas je želja, da bi sledili smeletu možu. Po kratkem poizkusu, med katerim je prevladal hladni prevdarek hitri sklep, smo opustili svojo namero. Bilo je sicer mogoče (saj smo videli), vrh na tej strani preplezati, toda nemogoče vrniti se po isti strani brez življenjske nevarnosti. Najmanj dve uri bi morali vstrajati na vrhu, preden bi mogli kmetje, ki so šli na kopo od strani in plezali z grofom von Hohenwartom čez dolgo grbo, utreti skozi sneg pot do nas.

Poleg vsega je bil namen moje poti do cela izpolnjen: pregledal sem vsa pogorja in videl zlasti zvezo salzburskih Tur s ko-roškimi in tirolskimi gorami: en sam pogled mi je razpršil dvome, ki so mi jih bila vzbudila različna, deloma zmedena, deloma nasprotujoča si poročila mož, zagotavljajočih, da poznajo te kraje. Marsikatero opazke, ki sem jih prešlo leto prilično izrekel, so bile potrjene. Tudi sem spoznal, kar mi je moralo biti še dražje, nekaj mož, ki bi jih v teh divjotah med golemi stenami in gorovjem ne bil iskal.

Vendar smo stali neodločno še dolgo ob vrhu, zdel se nam je komaj trideset klafter visok. Prešteti smo mogli na njem slednji kamen, slednjo razpoko in zev. Resnično: malo žrtvo nas je stalo, premagati ničurnost, da bi sedaj lahko rekli »Prav na Klekovem vrhu smo stali«.

Polagoma smo se vrnili k taborišču, si skrbno ogledali še enkrat pogorja, kolikor so dovoljevali oblaki in šli potem po hrbtu nizdol, spet in spet se oziraje na vrh.

Kmalu smo se veselili, da smo premagali svojo nečimurnost. Gospod župnik iz Dravske doline je moral drago plačati svojo smelost. Oči so se mu vnele; trpel je celo noč hude bolečine; le z najtočnejšo skrbnostjo in uporabo hladilnih sredstev smo rešili njegov vid.

8. državna razredna loterija

Prvo žrebanje

8. in 9. julija t. l.

5 premij!

100.000 srečk -- 50.000 dobitkov

Absolutna sigurnost in državno jamstvo!

Uspehi dokazujejo!

Pri žrebanjih 7. razredne loterije, ki so bila završena pred nekaj dnevi, je pripadlo

v 5 dneh 7 glavnih dobitkov

na srečke, prodane od našega zavoda in sicer:

Din 500.000—	na srečko št. 23990
100.000—	91792
60.000—	22752
50.000—	16388
30.000—	44657
20.000—	88176
10.000—	60391

Cena srečk za vsako izbiro:

Cela srečka
Din 80—Polovica srečke
Din 40—Četrtna srečke
Din 20—

Listo dobitkov brez odlašanja takoj po vsakem žrebanju! Hitra in točna postrežba!

Naročila iz cele države nasloviti na uradno Glavno kolekturo državne razredne loterije

Bančno komanditno društvo
A. Rein in drug

(Oddelek razredne loterije)

Preradovičeva ul. 2. ZAGREB Bajeva ul. 8.
Telefon 17-03, 20-25. Poštni predal: 380

Dosedanji upravitelj glavnega zastopstva v Mariboru, zavarovalne zadrage
»CROATIA« v Zagrebu
g. Stanko PELC
SE NE NAHAJA VEČ V SLUŽBI IMENOVANE ZAVAROVALNICE.

Inserati

v 'Slovenču' imajo za našega trgovca in obrtnika velik uspeh, ker ima ta dnevnik največ naročnikov med našim ljudstvom na deželi. Cene oglasov

v 'Slovenču'

so tako določene, da se lahko naroči oglas že za ceno od 5 Din naprej in je torej insercija pristopna tudi manj imovitim. Ta način reklame se je izkazal že vedno

najuspešnejši!

Inteligentna DAMA

se sprejme za veletrgovino. - Ponudbe na poštini predal št. 115. 3567

Kot ključavničarski vajenec

išče mesta krepak, 14 letni deček. - Poizve se pri stavbnem podjetju Jakob VODOPIVEC, Zagorje ob Savi.

Elektrotehnik s koncesijo in 50.000 Din gotovine, trgovsko izobražen, IŠČE

DRUŽABNICA

z večjo vsoto denarja v svrhu ustanovitve elektrotehn. podjetja s trgovino. Prednost bi imeli oni, ki razpolagajo z lokalom, vendar pa to ni pogoj. Event. pristopim kot družabnik k že obstoječemu podjetju ozir. trgovini. Cenj. ponudbe na upravo lista pod »PODJETEN št. 3578«.

POSTREŽKINJA

se išče za takoj. - Naslov pri upravi lista pod št. 3571.

SLUŽKINJA, ki je že vajina vseh hišnih del, se sprejme takoj. - Pismene ponudbe pod »Služkinja št. 3572« na upravo »Slovenca«.

Dijak ali dijakinja

se sprejme za prihodnje šol. leto blizu učiteljskega in gimnazije v lepo, zračno stanovanje. - Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 3576.

Absolvent

drž. dvorazred. trgovske šole, z 1 letno trgov. prakso, zelo dobro izurjen pri nakupovanju poljskih in gozdnih pridelkov, sedaj vodi dobro idočo trgovino, želi službe najraje v okolici Ljubljane, Zagreba, Beograda ali v Srbiji. - Ponudbe na upravo lista pod »Hvaležnost št. 3591«.

Trgovec

24 let star, lepe zunanosti, miren, dobrega srca, samostojen, v Ljubljani, išče v svrhu ženitve znanja z gospodinjstvom. Prednost imajo do dežele, katera ima veselje do trgovine. - Pismene ponudbe s sliko na upravo lista pod »SREČA«. 3589

Mlađši agilni TRGOVCI

po možnosti kolonialne stroke, državne jezike popolnoma vešči, s prakso za urad, kakor tudi za potovanje sposobni, se prosijo, da pošljejo ponudbe pod »Svjesni rad 66 II-K-52« na Interreklam d. d. ogl. zavod Zagreb, Palmotičeva ulica 18. 3474

ABSOLVENT

zadružnega tečaja drž. dvorazredne trgov. šole v Ljubljani želi vstopiti kot praktikant v kako trgovsko ali industrijsko podjetje. Cenj. ponudbe na upravo lista pod »ENERGIČEN«. 3557

IŠČEM ČEVljARSKEGA

PRIREZOVALCA (Zurichter); plačam 800 K tedensko, stan in oskrbo. - Nastop takoj. Ponudbe na S. GOLIK, Delnice, Hrvat.

DRUŽABNIK

ozir. DRUŽABNICA s kapitalom Din 30.000 se išče za dobro idočo trgovino z mešanim blagom. Sodelovanje ozir. vodstvo trgovine pogoj. Ponudbe pod »Družabnik - Družabnica« na upravo »Slovenca«. 3532

Iščem upokojeno

UČITELJICO

ali boljšo inteligentno vdovo k 2 otrokoma. - Naslov v upravi pod 3519.

Priporočamo trdko

Josip Petelinc

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Najcenejši nakup nogavic, žepnih robcev, brisalk, klota, belega in rujavega platna, šifona, kravat, raznih gumbov, žlic, vilic, sprehajalnih palic, nahrbtnikov, potrebščin za šivilje, krojače, Solingen in za obrezovanje trt.

NA VELIKO IN MALO.

JERMENA za CEPE

gože, biče (gajžle), jermena za čevlje, tržaške bičevnike, motvoz (špaga), šmis, čevljarsko prejo, čopiče za beljenje in pleskanje ter razne krlače — kupite najceneje v veletrgovini Osvald Dobeč, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

»SATAN«

najnovejši APARAT za klepanje in brušenje KOS — naročite takoj pri IVAN SAVNIK, Kranj. - Cena za 1 komad 60 dinarjev. - Trgovci znaten popust!

VSAKOVRSNA

ročna dela

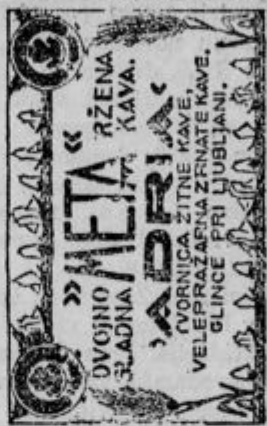
vzajem v komisijijsko razprodajo v moji filijalki na Bledu. Naročila je poslati na »Atelje ročnih del« Nika ZIPSER, Kranj (telefon 31).

Nedvomni znaki

»Pravega :FRANCKOVEGA: kavnega pri-datka« in sicer: ime »Franck« in »kavni mlinček« izražajo se posebno na novi, rjavomodrobeli etiketi za zabojske. — »Pravi :FRANCK: z mlinčkom« je nenadkriljiv v aromi, okusu in izdatnosti. —

Dražba.

V Zgornjih Pirničah št. 82 se bodo prodala na prošenju lastnika Ivana Kobala, posestnika od tam, na prostovoljni javni dražbi dne 6. julija ob 2. popoldne HISA s skednjem, vrhom in 3 njivami. Izključna cena 75.000 Din. Dražbeni pogoji pri notariju Aleksandru HUDOVERNIKU v Ljubljani. 3568

Preklic.

Podpisani preklicujem vse žaljive besede, ki sem jih govoril o Neži Nemec. Franc GREGORIN.

KDO KUPI SUHO LIPOVO CVETJE

Ponudbe na naslov: Šijanec, trgovec, Račje pri Mariboru.

LOV občine ČRNUČE

se odda na dražbi dne 25. junija popoldne ob 10 uri pri okr. glavarstvu v Ljubljani za dobo 5 let. Površje znaša 1100 ha. - Prijatelji lova so vabljeni. 3574

IVAN ZAKOTNIK

Telefon št. 379

mestni tesarski mojster

Telefon št. 371

Ljubljana, Dunajska cesta 46

Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrežje hiše, vile, tovarne, cerkve in zvoniki; stropi, razna tla stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd. Gradba lesenih mostov, jezov, mlinov. Parna žaga. Tovarna furnirja

Vse sobrate, sorodnike in znanke obveščamo, da je gospod

Jožef Lavrič

župnik, duhovni svetnik in dekan

dne 20. junija v bolnici usmiljenih bratov v Kandiji, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, vdan v voljo Najvišjega umrl.

Pogreb bo na Breznici dne 25. junija ob pol enajstih.

Osmina po blagem pokojniku bo 30. junija ob pol enajstih.

Duhovščina radovljiske dekanije.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovan'a vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, borzna naročila, predjudi in krediti vseke vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd. Brzjavke: Kredit Ljubljana Tel. 40, 457, 548